

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна психологія

Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Шифр та назва спеціальності	053 Психологія
Назва освітньо-професійної програми	Психологія
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Факультет	Бізнесу та соціальних комунікацій
Кафедра	Психології та педагогіки
Статус навчальної дисципліни	ОЗ10 ОПП «Психологія»
Форма навчання	Денна

Викладач

Пальчинська Мар'яна Вікторівна
retrovamaria2009@gmail.com

в.о. зав. кафедри психології та педагогіки
доктор філософських наук, професор, магістр психології

Загальна інформація про дисципліну

Анотація до дисципліни	Курс призначений для вивчення генези знань про психіку та психологію, історії виникнення та розвитку психологічної науки, основних тенденцій та концепцій наукової думки від найдавніших часів до наших днів.
Мета дисципліни	- допомогти студентам оволодіти історичним досвідом філософсько-психологічної думки вчених, мислителів різних епох, диференціювати наукові підходи представників різних шкіл психології.
Компетентності, формуванню яких сприяє	Загальні компетентності: ЗК-2 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК-4 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

дисципліна	Спеціальні (фахові, предметні) компетентності СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ. СК4. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.
Результати навчання	ПРН-2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань ПРН-3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. із використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань
Обсяг дисципліни	Загальний обсяг дисципліни: 4 кредити /120 год. ЄКТС. Для денної форми навчання: лекції – 22 годин, практичні заняття – 22 годин, самостійна робота – 76 годин.
Форма підсумкового контролю	залік
Терміни викладання дисципліни	Дисципліна викладається у 2-му семестрі (1–12 тижні)

Програма дисципліни

Тема 1.	Історія психології, її предмет і задачі. Вступ до історії психології. Психологічна наука та її предмет. Теоретичне та емпіричне знання. Задачі історії психології. Особистість вченого в історії психології та вивчення психологічних проблем.
Тема 2.	Уявлення про природу психічного: від анімістичного «псюхе» до розумності людини. Загальний огляд генезису античної психологічної думки. Гілозоїзм Геракліта і концепції атомів, якостей предметів і виховання людини Демокрита. Від гіпотез темпераментів Гіппократа до понять розумності Анаксагора. Загальний нарис розвитку античної психологічної думки. Погляди вчених античності на природу психічного. Підсумки розвитку античної психологічної думки
Тема 3.	Розвиток психологічних знань раннього Середньовіччя та епохи Відродження. Розвиток психологічних ідей в арабомовній науці. Вплив релігії на розвиток психологічного знання. Психологічні ідеї середньовічної Європи. Духовне життя епохи Відродження. Психологічні аспекти навчання та розвитку дітей в Середньовіччі та в епоху Відродження.
Тема 4.	Становлення психологічної думки Нового Часу. Принципи психологічної думки XVII ст. Рене Декарт: рефлексії і «пристрасті душі». Бенедикт Спіноза: Бог-Природа. Гофрід-Вільгельм

	Лейбніц: проблема несвідомого; Томас Гоббс: асоціація ідей. Джон Локк: два види досвіду.
Тема 5.	Психологічні ідеї епохи Просвітництва. Становлення асоціативної психології у XVIII ст. Психологічні погляди французьких просвітників: суть великого і малого кола у вченні Девіда Гартлі та його теорія ідеальної людини, соліпсизм у вченні Д. Берклі, психологічний зміст образу «людини-машини» у дослідженнях Ж. Ламетрі, періодизація розвитку дитини за Ж.-Ж. Руссо. Психологія здібностей, уявлення Ж.-Б. Віко про надіндивідуальну духовну силу. Розвиток вчення про нервово-психічні функції. Підсумки розвитку психології у XVIII ст.
Тема 6.	Зародження та розвиток психології як науки про свідомість у першій половині XIX ст. Вплив фізіології на розвиток психологічного знання. Виникнення принципу біологічного детермінізму. Становлення німецької емпіричної психології. Природничо-наукові передумови психології. Психологія першої половини XIX ст. Розвиток асоціативної психології.
Тема 7.	Становлення психології як самостійної науки та розвиток її галузей у другій половині XIX ст. Від психофізики до утворення експериментальної психології. Становлення диференційної психології. Утворення психології розвитку дитини. Розвиток зоопсихології. Соціальна і культурно-історична психологія та психотехніка. Перші програми психології як самостійної науки. Розвиток галузей психології у другій половині XIX ст. Експериментальна психологія. Диференційна психологія. Психологія розвитку. Зоопсихологія. Соціальна і культурно-історична психологія. Психотехніка.
Тема 8.	Зарубіжна психологія відкритої кризи Психологічна думка кінця XIX – початку XX ст. Полівекторність психологічних ідей наприкінці XIX – на початку XX століть. Криза в психології. Зародження психологічних шкіл та напрямків у зарубіжній психології. Школа структуралістів, Вюрцбурзька школа. Функціоналізм та біхевіоризм в США, гештальтпсихологія та психоаналіз З.Фрейда.
Тема 9.	Наслідки кризи в психології та еволюція основних психологічних шкіл і напрямів Кінець кризи в психології. Школи та напрямки психології середини XX ст. Необіхевіоризм. Соціальний біхевіоризм. Теорія «поля» Курта Левіна. Генетична психологія Жана Піаже. Неофройдизм: вчення неофройдизму К. Хорні та Е. Фромма. Теорія персоналізму. Гуманістична психологія.
Тема 10.	Історія психологічної думки Західної України останньої чверті XIX – першої половини XX ст. Львівсько-Варшавська філософська школа. Вчення К. Твардовського про уявлення. Теорія кратизму В. Вітвіцького. Психологічні методи М. Кройца. Життєвий і науковий шлях одного із фундаторів західноукраїнської школи психології Степана Балея. Метод експерименту у дослідженнях С. Балея. Педагогічна та дитяча психологія у вченнях С. Балея.
Тема 11.	Етнопсихологія та психологія творчості у дослідженнях західноукраїнських вчених у першій половині XX століття. Психологічний зміст феномену мазохізму. «Психологія народів» – етнопсихологія. Центри західноукраїнської науки у першій половині XX ст. Український світогляд та духовність у вченнях Івана Мірчука та Якіма Ярема. Психологія творчості у дослідженнях українських вчених. Концепція катарсису. Психологія художньої творчості у трактуванні І. Франкм. Психологія у творчості Л. Захер-Мазоха. Основні риси мазохізму у дослідженнях західноєвропейських психологів.

Список рекомендованих джерел

1. Данилюк І. В. Історія психології в Україні: Західні регіони (остання чверть ХІХ-перша половина ХХ століття. К.: Либідь, 2002. – 152 с.
2. Корольчук М. С., Криворучко П. П. Історія психології: Навч. посібн. для студентів вищ. навч. закл. К.: Ельга, Ніка-Центр, 2004. – 248 с.
3. Кралюк П. М. Історія філософії України: навч. Посібник. Острого: Вид-во Національного університету «Острозька академія», 2013. – 652 с.
4. Нариси з історії вітчизняної психології ХХ ст. / За ред. Г. С. Костюка. К.: Вища школа, 1955. – 314 с.

Інформація про консультації

Щопонеділка у вересні-грудні 2023 року з 14⁰⁰ до 15⁰⁰ год., ауд. 232

Загальна схема оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Нарахування балів	Бали нараховуються таким чином: <i>Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою і становить: за поточну успішність (участь у практичних заняттях, виконання практичних завдань та контрольних робіт) – до 60 балів, за результати екзамену – до 40 балів.</i>
		для іспиту	для заліку		
90-100	A	Відмінно	зараховано		
82-89	B	Добре			
74-81	C				
64-73	D	Задовільно			
60-63	E				
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання		

0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	
------	---	--	---	--

Політика опанування дисципліни

Відвідування: Здобувачі вищої освіти самостійно планують відвідування лекційних занять, що проводяться в межах дисципліни. Присутність на практичних заняттях та контрольних заходах (екзамен/залік) є обов'язковою. При проведенні занять в онлайн режимі, присутність здобувача враховується у разі відкритого вікна.

Дотримання принципів академічної доброчесності: Підготовка усіх завдань, письмових робіт і т. ін., що виконуються в межах дисципліни, здійснюється здобувачем вищої освіти самостійно, на засадах академічної доброчесності. Викладач має право для перевірки робіт застосовувати програму **Unicheck**.